

# ODŮVODNĚNÍ

## Vyhláška o podrobnější úpravě některých pravidel při poskytování investičních služeb

### A. OBECNÁ ČÁST

#### a) Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (malá RIA)

#### 1. DŮVOD PŘEDLOŽENÍ

Vyhláška je vypracována v návaznosti na změnu vyhlášky č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění vyhlášky č. 282/2008 Sb. (dále jen „vyhláška č. 123/2006 Sb.“) a v návaznosti na zrušení vyhlášky č. 605/2006 Sb., o některých informačních povinnostech obchodníka s cennými papíry, ve znění pozdějších změn (dále jen „vyhláška č. 605/2006 Sb.“).

##### 1.1 Název

Vyhláška o podrobnější úpravě některých pravidel při poskytování investičních služeb (dále jen „vyhláška“ nebo také „návrh vyhlášky“).

##### 1.2 Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, a rizik spojených s nečinností

Dosavadní vyhláška č. 237/2008 Sb., o podrobnostech některých pravidel při poskytování investičních služeb (dále jen „vyhláška č. 237/2008 Sb.“) je prováděcím právním předpisem k zákonu č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších změn (dále jen „zákon“ nebo „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“) a transpozičním předpisem ve vztahu k

- směrnici 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů<sup>1</sup> (dále jen „MiFID“) a její prováděcí směrnici 2006/73/ES<sup>2</sup>,
- a v omezené míře také směrnici 2006/48/ES<sup>3</sup> a 2006/49/ES<sup>4</sup> (dále jen „směrnice CRD“).

Problémem dosavadní úpravy je skutečnost, že transpozice směrnic CRD v oblasti řídicího a kontrolního systému je obsažena jednak ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. (pro banky a spořitelní a úvěrní družstva), a jednak ve vyhlášce č. 237/2008 Sb. (pro obchodníky s cennými papíry a investiční zprostředkovatele). Tímto způsobem se tak duplicitně upravuje oblast řídicího

---

<sup>1</sup> směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů, o změně směrnice Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení směrnice Rady 93/22/EHS.

<sup>2</sup> směrnice Komise 2006/73/ES ze dne 10. srpna 2006, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o organizační požadavky a provozní podmínky investičních podniků a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice.

<sup>3</sup> směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepřacované znění).

<sup>4</sup> směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí (přepřacované znění).

a kontrolního systému ve dvou vyhláškách, s rizikem používání nejednotných pojmů a výkladovými problémy.

V souvislosti s novelizací vyhlášky č. 123/2007 Sb. (navazuje na novelizaci směrnic CRD) je proto záměrem nahradit stávající vyhlášku č. 237/2008 Sb.:

- obecnou úpravou řídicího a kontrolního systému pro banky, spořitelní a úvěrní družstva, obchodníky s cennými papíry a investiční zprostředkovatele ve vyhlášce č. 123/2007 Sb.  
a
- úpravou pravidel jednání a pravidel činností specifických pro kapitálový trh společných pro obchodníky s cennými papíry a investiční zprostředkovatele v této vyhlášce.

Ve vyhlášce tak zůstala zachována pouze úprava těch pravidel činnosti při poskytování investičních služeb, která jsou transpozicí pouze směrnice MiFID a její prováděcí směrnice (ochrana majetku zákazníka, osobní obchody, střet zájmů, pobídky, uchovávání dokumentů a pravidla jednání), zatímco ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. a v její změně je obsažena transpozice nejen směrnice MiFID a její prováděcí směrnice, ale i směrnic CRD.

Rozdělení úpravy na obecnou a zvláštní pro kapitálové trhy je v souladu se záměrem České národní banky směřujícím k postupnému slučování identických oblastí do jednoho předpisu. Tento přístup umožní především sjednotit terminologii a snížit administrativní zátěž v legislativním procesu.

Ustanovení o pravidlech jednání se zákazníky byla ve vyhlášce upravena a zpřesněna, aby lépe odpovídala praxi. Z důvodu připravovaného zrušení vyhlášky č. 605/2006 Sb., kterou nahrazuje nová vyhláška o předkládání výkazů a dalších informací obchodníky s cennými papíry České národní bance, byla do vyhlášky převzata a zpřesněna úprava týkající se předkládání zprávy auditora.

## **2. NÁVRH VARIANT ŘEŠENÍ**

### **2.1 Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“**

#### **Varianta č. 1**

Nulová varianta nebo ponechání na samoregulaci není možné, aniž by nejprve došlo ke změně zmocňovacích ustanovení. Případné alternativní řešení, kdy by předmětné požadavky byly upraveny přímo v zákoně, není vzhledem k rozsahu všech pravidel a k charakteru a rozsahu podrobně stanovených požadavků vhodné. Nevydání podrobné právní úpravy by znamenalo nenaplnění účelu zákona v mnoha zásadních oblastech.

#### **Varianta č. 2**

Další varianta je varianta spočívající v novelizaci stávajících vyhlášek. Tato varianta by byla však pokračováním roztříštěnosti a duplicity právních předpisů, zachováním nejednotné terminologie a rozsahu požadavků. Tato varianta je méně komfortní pro konečného uživatele. Pokud by došlo ke změnám příslušných zákonů, které je nutné promítnout do již vydaných vyhlášek, představovala by tato varianta zásah do většího množství vyhlášek, a tedy i zvýšení administrativní náročnosti související s legislativním procesem jejich přípravy.

### **Varianta č. 3**

Navrhovaná právní úprava v podobě dvou vyhlášek, kdy jedna řeší obecně obezřetnostní pravidla a druhá specifická pravidla pro kapitálový trh, by měla regulovaným subjektům jednotně stanovit a konkretizovat požadavky zákona, aby bylo předem a stejně pro všechny subjekty jasné, jaké konkrétní povinnosti musí splnit, zejména s ohledem na to, aby byla v co nejvyšší míře zaručena jejich právní jistota. Současně je nezbytné transponovat do právního řádu ČR předpisy Evropské unie. Případné změny zákonů a na ně navazující změna vyhlášek představuje administrativně, časově a nákladově méně náročný a jednodušší legislativní proces pro všechny zúčastněné subjekty. Koncentrace obecné úpravy v jedné vyhlášce zajistí stejný přístup k navrhovaným změnám, a to především z hlediska jednotnosti terminologie a formulací textu.

#### **2.2 Dotčené subjekty**

Vyhláška se vztahuje na obchodníky s cennými papíry, investiční společnosti při poskytování služeb podle § 15 odst. 3 a 4 zákona č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, poskytovatele investičních služeb ze třetích zemí a investiční zprostředkovatele.

Vyhláška nepřímo dopadá také na činnost vázaných zástupců, jejichž činnost musí poskytovatel investiční služby, pro kterého pracují, zabezpečovat tak, aby nenarušovala plnění povinností podle této vyhlášky.

### **3. VYHODNOCENÍ NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ**

#### **3.1 Identifikace nákladů a přínosů**

Pokud porovnáme očekávané dopady této regulace se současným stavem, tak lze obecně konstatovat, že navrhovaná úprava oproti stávající vyhlášce bude představovat pouze minimální nároky, protože navrhovaná úprava převzala již existující pravidla, která byla pouze doplněna a upřesněna, aby lépe vyhovovala praxi.

Navrhovaná právní úprava způsobí pouze minimální nároky na vnitřní personální zdroje a i na přímé finanční nároky dotčených subjektů spočívající především v administrativní zátěži. Konkrétně bude potřeba provést zejména minimální úpravy smluvní dokumentace, informačního systému, vzdělávání a zaškolování zaměstnanců, změny v předpisové základně, jejich implementace apod. Tyto náklady jsou však zanedbatelné vzhledem k přínosům této vyhlášky. Byla především upřesněna stávající pravidla, aby byla pro jejich adresáty srozumitelnější, jasnější a návodnější. Zároveň byly vyjasněny záležitosti, které činily v praxi problémy. V rámci konzultací nevyšlo najevo, že dotčeným subjektům vzniknou nějaké zásadní náklady.

Z hlediska nákladů pro Českou národní banku tato vyhláška nepředstavuje přímé finanční dopady, nepřímé náklady by mohla vyvolat pouze případná školení zaměstnanců dohledu a eventuální potřeba vydávání výkladových stanovisek.

Vyhláška nemá dopady na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty, nemá sociální dopady ani dopady na životní prostředí a na rovnost mužů a žen.

## **3.2 Konzultace**

V souladu s Dohodou o spolupráci při přípravě návrhů vnitrostátních právních předpisů týkajících se finančního trhu a dalších předpisů, které se dotýkají působnosti dohody stran, byl návrh vyhlášky konzultován s ministerstvem financí.

Návrh vyhlášky byl dále konzultován s Českou bankovní asociací (ČBA), Českou asociací obchodníků s cennými papíry (ČAOCP), Asociací pro kapitálový trh (AKAT), Asociací finančních a investičních zprostředkovatelů (AFIZ) a Unií společností finančního zprostředkování a poradenství (USF).

Konzultované subjekty zaslaly k návrhu vyhlášky věcné připomínky k nepřesné transpozici směrnic nebo k formulačnímu zpřesnění navrhované úpravy a dílčí připomínky legislativně technického charakteru. Převážná většina těchto připomínek byla do textu vyhlášky zapracována a jednotlivé subjekty byly o způsobu jejich vypořádání informovány. Připomínky, kterým nebylo vyhověno, byly s příslušnými subjekty projednány a tyto subjekty vyslovily s jejich vypořádáním písemný souhlas.

Návrh vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

## **4. NÁVRH ŘEŠENÍ**

### **4.1 Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení**

Úprava pravidel činnosti a jednání při poskytování investičních služeb právním předpisem je s ohledem na výše uvedené směrnice nevyhnutelná. Zákon o podnikání na kapitálovém trhu vymezuje, které podrobnosti upraví Česká národní banka vyhláškou.

Vzhledem k nezbytnosti transponovat do právního řádu ČR předpisy Evropské unie a zákonnému zmocnění je nejvhodnějším řešením varianta č. 3, tj. vydání nové vyhlášky tak, aby byly jednotně stanoveny a konkretizovány požadavky zákona. Vzhledem ke konstrukci zmocňovacích ustanovení, je předkládaný návrh jediným legislativně vhodným řešením.

Navrhovaná varianta splňuje cíl České národní banky postupně sjednocovat identické oblasti, tak aby byla docílena větší transparentnost, snížena administrativní náročnost a současně zachována kvalita a účelnost postupů s ohledem na odlišné nároky na jednotlivé sektory. Česká národní banka musí být garantem jednotného přístupu, pokud tomu nebrání sektorová specifika.

### **4.2 Implementace a vynuocování**

Implementace vyhlášky nevyžaduje zásadní změny činnosti dotčených subjektů ani České národní banky při výkonu dohledu, předpokládá se snížení administrativní zátěže a posílení právní jistoty dotčených subjektů.

Respektování zákonné úpravy je zajištěno podle povahy věci prostředky správní kontroly a dohledu, správního řízení a správního soudnictví.

Vyhláška neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

### 4.3 Přezkum účinnosti

Účinnost vyhlášky je navrhována od 1. ledna 2011.

### 4.4 Kontakty a prohlášení schválení hodnocení dopadů

Česká národní banka  
Jarmila Štroblová  
Sekce regulace a analýz finančního trhu  
Odbor regulace finančního trhu  
Tel.: + 420 22441 2074  
E-mail: jarmila.stroblova@cnb.cz

#### **b) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání, a s právem Evropské unie**

Navrhovaná právní úprava je vydávána na základě a v mezích zmocnění obsaženého v § 199 odst. 2 zákona o podnikání na kapitálovém trhu k provedení § 12f písm. a), § 12f písm. c), § 15 odst. 5, § 15a odst. 3, § 15d odst. 4, § 15h odst. 4, § 15i odst. 5, § 15l odst. 6, § 15o odst. 2, § 15q odst. 2, § 15r odst. 3, § 17 odst. 4 a § 32 odst. 8 písm. a) a c) tohoto zákona. Vyhláška je navržena v kontextu právního řádu jako celku, respektuje význam právních pojmů, jednotlivé instituty soukromého a veřejného práva.

Vzhledem k tomu, že navrhovaná úprava věcně zpracovává převážně již jednou implementovanou materii obsaženou v dosavadní platné právní úpravě, která je s právem Evropské unie plně slučitelná, je proto i tato vyhláška s ohledem na věcné zpracování také plně slučitelná s právem Evropské unie, zejména se směrnicí MiFID a její prováděcí směrnicí.

## **B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST**

### **K § 1**

*CELEX: 32004L0039 (1/2, 32/7, 70)*

Předmětem vyhlášky je stanovení podrobnější úpravy některých pravidel činnosti a pravidel jednání se zákazníky při poskytování investičních služeb. Původní vyhláška č. 237/2008 Sb. obsahovala i obecná „obezřetnostní pravidla“, která byla zároveň upravena ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. Tato identická úprava ze dvou vyhlášek byla sjednocena do jedné vyhlášky tak, že vyhláška č. 123/2007 Sb. upravuje obecná „obezřetnostní pravidla“ (řídící a kontrolní systém). Specifika z této oblasti pro kapitálový trh (ochrana majetku zákazníka, osobní obchody, střet zájmů, pobídky, uchovávání záznamů) byla ponechána právní úpravě v této vyhlášce, která současně ještě upravuje pravidla jednání se zákazníky a nově převzala ustanovení dosavadní vyhlášky č. 605/2006 Sb. o zprávě auditora.

Požadavky směrnice na pravidla činnosti a pravidla jednání při poskytování investičních služeb transponuje jak zákon, tak i vyhlášky (tato vyhláška a vyhláška č. 123/2007 Sb. včetně novelizací). Je proto třeba zdůraznit, že vyhlášky neopakují ty povinnosti či zásady, které jsou transponovány v zákoně.

Pokud se v odůvodnění vyhlášky hovoří o obchodníkovi s cennými papíry, rozumí se jím i okruh dalších poskytovatelů investičních služeb, na které se tato vyhláška vztahuje, pokud není uvedeno jinak.

Mezi poskytovatele investičních služeb patří obchodníci s cennými papíry, zahraniční poskytovatelé investičních služeb z EU a ze třetích zemí, investiční společnosti (ve vztahu k činnosti podle § 15 odst. 3 a 4 zákona o kolektivním investování) a investiční zprostředkovatelé; do určité míry poskytuje tyto služby i vázaný zástupce, ovšem vždy pro jiného poskytovatele a na jeho odpovědnost.

### **Obchodník s cennými papíry**

V původní vyhlášce (vyhláška č. 237/2008 Sb.) se rozlišovalo mezi bankovním a nebankovním obchodníkem s cennými papíry, kdy na nebankovního obchodníka s cennými papíry se použila celá úprava v původní vyhlášce č. 237/2008 Sb. a na bankovního obchodníka se vztahovala s výjimkou těch ustanovení, která byla duplicitně upravena vyhláškou č. 123/2007 Sb.

Nyní se na obchodníka s cennými papíry (bankovního i nebankovního) bude vztahovat obecná úprava „obezřetnostních pravidel“ upravená novelizovanou vyhláškou č. 123/2007 Sb. a speciální úprava pravidel při poskytování investičních služeb upravená v tomto návrhu vyhlášky.

### **Pobočky EU**

Ve vztahu k pobočce podle čl. 32 odst. 7 MiFID příslušný orgán dohledu hostitelského členského státu (pobočky) odpovídá za zajištění poskytování služeb pobočkou na jeho území v souladu s čl. 19, 21, 22, 25, 27, 28 MiFID (pravidla jednání se zákazníky, pravidla provádění pokynů za nejlepších podmínek, pravidla pro zpracování pokynů zákazníků, pravidla zachování integrity trhu a předkládání hlášení a vedení záznamů, povinnost zveřejňovat pevné kotace, pravidla post-trade transparentnosti). Čl. 32 odst. 1 MiFID zakazuje, aby členský stát na organizaci a provoz pobočky kladl jakékoliv další požadavky

týkající se věci spadajících do působnosti směrnice MiFID.

Z tohoto důvodu se tato vyhláška nevztahuje na provoz organizačních složek poskytovatelů investičních služeb z jiného členského státu EU, pokud jde o pravidla obezřetného poskytování investičních služeb. Část vyhlášky upravující pravidla jednání se zákazníky, přípustnost pobídek a uchovávání záznamů se na činnost takových poboček vztahuje (srov. § 24 odst. 5 zákona).

### **EU bez pobočky**

Na poskytování investičních služeb v České republice obchodníkem s cennými papíry z jiného členského státu EU bez umístění organizační složky se tato vyhláška nevztahuje (srov. § 25 zákona).

### **Pobočky ze třetích zemí**

Podle § 28 odst. 7 písm. b) zákona platí, že zahraniční osoba, která má sídlo ve státě, který není členským státem EU a která smí v České republice poskytovat investiční služby, musí dodržovat pravidla obezřetného poskytování investičních služeb i pravidla jednání se zákazníky. Tato vyhláška se tedy na její činnost uplatní v plném rozsahu.

### **Investiční společnosti**

Podle § 15 odst. 3 a 4 zákona o kolektivním investování může investiční společnost, pokud to má uvedeno v povolení, obhospodařovat majetek zákazníka, je-li jeho součástí investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání (portfolio management), uschovávat a spravovat cenné papíry vydané fondem kolektivního investování, nebo poskytovat investiční poradenství týkající se investičního nástroje.

Podle směrnice MiFID se investiční společnost (pokud jde o poskytování investiční služby podle § 15 odst. 3 a 4 zákona o kolektivním investování) považuje za poskytovatele investičních služeb, který musí splňovat požadavky této směrnice (např. organizační požadavky, pravidla pro zjišťování střetu zájmů atd.). Je tedy nutné, aby jejich činnost na úseku investičních služeb byla poskytována za podmínek stanovených pro obchodníka s cennými papíry.

Podle § 76 zákona o kolektivním investování se proto při činnostech podle § 15 odst. 3 a 4 zákona o kolektivním investování na investiční společnost vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů, upravující pravidla jednání obchodníka s cennými papíry se zákazníky, deník obchodníka s cennými papíry, odbornost osob, pomocí kterých obchodník s cennými papíry vykonává své činnosti a informační povinnost obchodníka s cennými papíry. Dále je investiční společnost povinna zavést podle zvláštních právních předpisů upravujících činnost obchodníka s cennými papíry ve vztahu k činnosti podle § 15 odst. 3 a 4 zákona o kolektivním investování pravidla obezřetného poskytování investičních služeb včetně pravidel pro výkon činnosti obchodníka s cennými papíry jinou pověřenou osobou a pravidel pro ochranu majetku zákazníka.

Pravidla obezřetného podnikání podle § 74 odst. 1 zákona o kolektivním investování ukládají investiční společnosti přijmout organizační řád a vnitřním předpisem upravit administrativní postupy a systém účetnictví v rámci platných účetních předpisů, kontrolní a bezpečnostní opatření pro zpracování a evidenci dat, systém vnitřní kontroly, postupy k omezení možnosti střetu zájmů při poskytování služeb, opatření k zamezení použití obhospodařovaného majetku k obchodům na vlastní účet, opatření k ochraně vnitřních informací a opatření k předcházení

manipulací s trhem.

Podle § 74 odst. 3 zákona o kolektivním investování platí, že podrobnosti způsobu plnění povinností stanoví prováděcí právní předpis. V současné době jde o vyhlášku č. 347/2004 Sb., o způsobu plnění pravidel obezřetného podnikání a pravidel organizace vnitřního provozu investiční společnosti a investičního fondu, ve znění pozdějších změn (dále jen „vyhláška č. 347/2004 Sb.“). Je tedy třeba odlišit plnění povinností podle této vyhlášky a vyhlášky č. 347/2004 Sb. Tato vyhláška spolu s novelou vyhlášky č. 123/2007 Sb. nesměřují ke komplexní úpravě pravidel vnitřního provozu investiční společnosti, ale pouze k dodržení kategorického požadavku směrnice MiFID, aby každý poskytovatel investičních služeb (tedy i investiční společnost při činnosti podle § 15 odst. 3 a 4 zákona o kolektivním investování) splňoval mj. požadavky obezřetného poskytování investičních služeb.

V důsledku změny zákona o kolektivním investování novelou MiFID bylo vypuštěno i zmocňovací ustanovení (§ 76 odst. 4), a proto se vyhláška č. 347/2004 Sb. bude vztahovat na základní uspořádání těchto subjektů, pokud jde o zabezpečení základní činnosti – kolektivního investování a tato vyhláška spolu s vyhláškou č. 123/2007 Sb. bude kvalitativní nadstavbou, pokud jde o poskytování investičních služeb, tedy vykonávání činností podle § 15 odst. 3 a 4 zákona o kolektivním investování.

### **Investiční zprostředkovatel**

Ačkoliv investiční zprostředkovatel stojí mimo harmonizovanou oblast, považuje Česká národní banka za vhodné a účelné dosavadní oddělenou úpravu pravidel obezřetného podnikání investičních zprostředkovatelů sloučit přiměřeně s harmonizovanou úpravou platnou pro obchodníky s cennými papíry a investiční společnosti – pokud poskytuje obchodník i zprostředkovatel stejnou službu ve stejném rozsahu, není důvod požadavky rozlišovat, naopak v případě různých služeb a různého rozsahu a typu činnosti je nová úprava dostatečně flexibilní.

Vzhledem k tomu, že investiční zprostředkovatel není harmonizovaným poskytovatelem investičních služeb podle MiFID, je posouzení vhodné úrovně přiměřeného dodržování pravidel obezřetného podnikání věcí České republiky. Jak u investičních zprostředkovatelů, tak u obchodníků s cennými papíry podle zákona platí princip odstupňované míry požadavků s ohledem na povahu a rozsah poskytovaných služeb u investičních zprostředkovatelů resp. charakter, rozsah a složitost činností u obchodníka s cennými papíry. Z pohledu České národní banky se jeví jako nejvhodnější omezit množství paralelních pravidel upravujících vnitřní provoz a využít přiměřeně standardu podle MiFID i pro neharmonizovaného investičního zprostředkovatele. Vzhledem k odstupňovanému přístupu v MiFID se požadavky u konkrétního investičního zprostředkovatele použijí jen v rozsahu, který je účelný.

Protože jde o neharmonizovaná pravidla, jsou vyčleněna do samostatné části vyhlášky, aby v zájmu řádné transpozice čl. 70 MiFID vyhláška nenavozovala dojem, že by snad investiční zprostředkovatel byl harmonizovaným poskytovatelem. Takový postup rovněž vyžaduje čl. 48 odst. 3 Legislativních pravidel vlády.

V původní vyhlášce (vyhláška č. 237/2008 Sb.) byla pro investičního zprostředkovatele upravena dohromady jak obezřetnostní pravidla, tak i pravidla jednání se zákazníky. Úprava investičního zprostředkovatele byla rozdělena, tak že na investičního zprostředkovatele se bude vztahovat obecná úprava „obezřetnostních pravidel“ upravená novelizovanou vyhláškou č. 123/2007 Sb., speciální úprava pravidel při poskytování investičních služeb a pravidla

jednání upravená v této vyhlášce.

## **K § 2**

Zde je stanoveno obecné pravidlo pro celou vyhlášku, že dotčené subjekty upraví vnitřním předpisem pravidla a postupy uvedené v této vyhlášce. Toto pravidlo je zavedeno z důvodu jasnosti a srozumitelnosti vyhlášky pro konečné uživatele. Účelem této úpravy je, aby byla pro konečného uživatele jasně dána povinnost upravit vnitřním předpisem pravidla a postupy stanovené touto vyhláškou a nedocházelo v praxi k nedorozuměním ze strany adresátů normy.

V souladu s ustanovením § 15 odst. 4 a § 17 odst. 1 zákona obchodník s cennými papíry plní povinnosti stanovené v § 10 až 27 nejen ve vztahu k zákazníkovi, ale i ve vztahu k potenciálnímu zákazníkovi s výjimkou povinností stanovených v § 18 a § 24 odst. 1.

## **K § 3**

V tomto ustanovení jsou vymezeny některé pojmy, které jsou ve vyhlášce používány. Jedná se o pojmy identifikační údaj investičního nástroje a obchod spočívající ve financování cenných papírů.

## **K § 4**

*CELEX: 32006L0073 (5/4 a 16/1/a, b)*  
*[K § 12f písm. c) bodu 3 zákona]*

Podle čl. 5 odst. 4 prováděcí směrnice je třeba, aby obchodníci s cennými papíry přijali a zavedli do praxe takové účetní zásady a postupy, které jim umožní na vyžádání příslušného orgánu včas poskytnout účetní výkazy, jež budou podávat pravdivý a objektivní obrázek o jejich finanční situaci a které budou ve shodě se všemi platnými účetními standardy a předpisy. Podle čl. 5 odst. 1 písm. f) prováděcí směrnice obchodníci s cennými papíry musí vést řádnou evidenci o svém podnikání a vnitřní organizaci.

Podle České národní banky zásady účetních postupů, které vyplývají z čl. 5 odst. 4 prováděcí směrnice a zejména účetní postupy, které souvisejí s účtováním o zákaznickém majetku podle zásad čl. 16 odst. 1 písm. a) a b) prováděcí směrnice vyžadují podrobnější úpravu v samostatném paragrafu. Možnost stanovení podrobnější úpravy se opírá o bod 7 preambule a čl. 16 odst. 2 prováděcí směrnice. Opatření k ochraně zákaznického majetku jsou stěžejním účelem pravidel obezřetného poskytování investičních služeb. Dodatečná podrobnější pravidla upravená ve vyhlášce odpovídají cíli, který směrnice sleduje a jsou v mezích explicitně stanovených požadavků. Z hlediska účtování o zákaznickém majetku se jedná o zajištění odděleného účtování o aktivech jednotlivého zákazníka od aktiv držených pro ostatní zákazníky i od aktiv vlastních.

## **K § 5**

*CELEX: 32006L0073 (16/1,3 a 19/2/b)*  
*[K § 12f písm. c) bodu 4 zákona]*

Řádné zabezpečení veškerého zákaznického majetku je základním předpokladem při poskytování investičních služeb obchodníkem s cennými papíry. Vzhledem k tomu, že

evropská legislativa ve formě směrnic vyžaduje implementaci předepsaných standardů, je velmi důležité provést v této oblasti citlivou transpozici do tuzemských právních předpisů a v případě potřeby přihlídnout k místním specifikům, právním úpravám, praxi na kapitálovém trhu a v neposlední řadě zkušenostem z dohledové činnosti, kdy zjištěné nesrovnalosti v evidenci zákaznického majetku většinou indikovaly další závažné porušení právních předpisů.

Evidenci se rozumí vnitřní evidence obchodníka s cennými papíry. Vnitřní evidenci je třeba odlišovat od pravidel pro účtování majetku zákazníků, ačkoliv je mezi oběma požadavky úzká souvislost.

Jedná se o požadavky na soustavnou, prokazatelnou a oddělenou identifikaci majetku jednotlivého zákazníka ve vnitřní evidenci obchodníka s cennými papíry. Upřesnění způsobu vedení evidence vyplývá také z podmínek, které kladou na systémy obchodníka s cennými papíry požadavky čl. 19 odst. 2 písm. b) prováděcí směrnice v souvislosti s použitím finančních nástrojů zákazníka, které jsou drženy na sběrném účtu.

Podrobnosti provádění rekonciliace musí stanovit obchodník s cennými papíry vnitřním předpisem, a to včetně lhůt a způsobu provádění. Rekonciliaci podle této vyhlášky je třeba odlišovat od rekonciliace podle zvláštního právního předpisu upravujícího vedení evidencí obchodníkem s cennými papíry, která se týká rekonciliace investičních nástrojů vedené v samostatné nebo navazující evidenci obchodníka s cennými papíry. V případě majetku drženého pro zákazníky třetí osobou se rekonciliace provádí kontrolou shody dat vedených ve vnitřní analytické evidenci obchodníka s cennými papíry se skutečným stavem peněžních prostředků a investičních nástrojů zákazníka uložených u třetích osob na základě oficiálních výpisů získaných od těchto třetích osob a obchodník s cennými papíry současně stanoví postup k odstranění zjištěných nesrovnalostí (rekonciliace). Obchodník s cennými papíry stanoví periodicitu provádění rekonciliace přiměřeně rozsahu a povaze poskytovaných služeb. Z hlediska četnosti bude řádná ta rekonciliace, která se uskuteční nejdéle jednou za měsíc. Vnitřním předpisem obchodník s cennými papíry stanoví rovněž způsob kontroly plnění těchto povinností.

Podle České národní banky a zejména na základě jejích zkušeností z praxe je potřeba upravit některé aspekty provádění rekonciliace majetku zákazníka podrobněji ve vyhlášce. Stanovení měsíční periody je minimální požadavek k provádění rekonciliací, který je také v souladu s § 20 vyhlášky č. 58/2006 Sb., o způsobu vedení evidencí investičních nástrojů. Lze očekávat, že obchodník s cennými papíry stanoví vnitřním předpisem frekvenci provádění rekonciliace přiměřeně rozsahu a povaze poskytovaných služeb v častějších intervalech a zejména, že bude tuto rekonciliaci provádět průkazným způsobem. Řádná evidence zákaznického majetku, bezpečná manipulace s ním a pravidelná kontrola těchto činností jsou nezbytnými předpoklady bezpečného fungování kapitálového trhu.

Doplňuje se obecné pravidlo k omezení některých aspektů operačního rizika obchodníka s cennými papíry, které formuluje prováděcí směrnice v čl. 16 odst. 1 písm. f) konkrétním požadavkem alespoň na upřesnění pravidel pro disponování s peněžními prostředky a investičními nástroji zákazníka.

## **K § 6**

*CELEX: 32006L0073 (16/1/d, 16/ 2,3 a 17)*

*[K § 12f písm. c) bodu 1 zákona]*

Stanoví se podmínky ukládání investičních nástrojů zákazníka u třetí osoby. Jejich cílem je snížit riziko pro zákazníky a jejich investiční nástroje v souvislosti s nutností uložit je u třetí osoby, zejména u zahraničních osob. Zákazník by měl být dopředu před svým obchodním rozhodnutím informován, že u konkrétního investičního nástroje přichází do úvahy možnost uložení u třetí osoby a že jsou s tím spojeny konkrétní náklady. Požadavek v odstavci 1 písm. c) směřuje např. mj. ke snížení rizik v souvislosti s insolvencí třetí osoby.

## **K § 7**

*CELEX: 32006L0073 (16/1/e, 18 a 43/1)*

*[K § 12f písm. c) bodu 1 zákona]*

Obdobně jako u investičních nástrojů zákazníka vyhláška stanoví v souladu se směrnicí podmínky, za kterých lze ukládat peněžní prostředky zákazníků. Požadavky směřují zejména k omezení rizik v souvislosti s ukládáním peněžních prostředků. Pokud jde o možnost ukládat peněžní prostředky zákazníka do fondu peněžního trhu, je třeba, aby si obchodník s cennými papíry od zákazníka vyžádal kvalifikovaný a předchozí souhlas.

K odst. 2 uvádíme, že termín „banka“ zahrnuje v sobě i svou pobočku. To znamená, že podle tohoto ustanovení peněžní prostředky zákazníka podle odstavce 1 nejsou vklady přijaté v souvislosti s činností banky, resp. i její pobočky, která je rovněž obchodníkem s cennými papíry.

## **K § 8**

*CELEX: 32006L0073 (19)*

*[K § 12f písm. c) bodu 2 zákona]*

Ustanovení stanoví pravidla pro používání investičních nástrojů zákazníka k obchodům na vlastní účet nebo účet jiného zákazníka. Společným pojítkem těchto pravidel je existence předchozího výslovného souhlasu zákazníka. V případě neprofesionálního zákazníka je zdůrazněn požadavek na písemný souhlas nebo souhlas udělený rovnocenným způsobem (např. v rámci záznamu na telekomunikační zařízení). Tento souhlas je dále ve vyhlášce specifikován tak, že by měl být uveden na samostatné listině a v případě elektronického kontaktu samostatnou datovou zprávou. Vzhledem k tomu, že souhlas je jednostraný úkon, není vhodné ho zahrnovat do všeobecných obchodních podmínek.

## **K § 9**

*CELEX: 32006L0073 (20)*

*[K § 12f písm. c) bodu 5 zákona]*

Ustanovení § 12e odst. 3 zákona stanoví povinnost obchodníka s cennými papíry zajistit, aby jeho auditor nebo auditorská společnost podali České národní bance zprávu o přiměřenosti opatření přijatých za účelem ochrany majetku zákazníka. Tyto informace mají za cíl posílit

kontrolu nakládání s majetkem zákazníka. Zpráva může být předložena České národní bance v elektronické podobě se zaručeným elektronickým podpisem ve formě datové zprávy do datové schránky České národní banky nebo na adresu elektronické podatelny, případně v listinné podobě, která je opatřena podpisem osoby oprávněné jednat jménem nebo za povinnou osobu.

## **K § 10**

*CELEX: 32006L0073 (5 a 12)*

*[K § 12f písm. a) a § 12b odst. 1 písm. a) zákona]*

Čl. 5 odst. 2 prováděcí směrnice vyžaduje efektivitu postupů pro přiměřené zajištění bezpečnosti, celistvosti a důvěrnosti informací při zohlednění charakteru příslušných informací. Z hlediska vnitřních informací je třeba zavést pravidla směřující k jejich ochraně. Pravidla budou zahrnovat postupy pracovníků, včetně postupů ve vztahu k poskytování investičních služeb a výkonu investičních činností. Vnitřní předpis z hlediska požadavku čl. 5 odst. 1 písm. a) prováděcí směrnice bude pravidelně obsahovat i požadavek na vedení seznamu investičních nástrojů, se kterými pracovníci a obchodník s cennými papíry nemohou z důvodu požadavků na ochranu vnitřních informací obchodovat ani je využít ve vztahu k zákazníkům.

Prováděcí směrnice vyžaduje, aby obchodníci s cennými papíry zavedli a udržovali přiměřené mechanismy, jejichž cílem je zabránit každé příslušné osobě [čl. 2 odst. 3 prováděcí směrnice, § 2 odst. 1 písm. c) zákona], která splňuje podmínky podle bodů 1 až 3 [odst. 1 písm. a)] uzavírat nežádoucí osobní obchody, poskytovat nežádoucí poradenství, vyzrazovat důvěrné a jiné citlivé informace. Smyslem těchto opatření je zajistit, aby každá příslušná osoba věděla o svých povinnostech, obchodník s cennými papíry měl včasné a úplné informace o osobních obchodech, a to i u osob svázaných s podnikem, na které byly činnosti „outsourcovány“, a byla vedena dostupná evidence obchodů a zakázů obchodů.

Předpokladem efektivního zavedení těchto opatření je identifikování osob se zvláštním vztahem k obchodníkovi s cennými papíry, ve vztahu ke kterým bude obchodník s cennými papíry kontrolovat plnění stanovených povinností. Protože vyhláška musí vymezit okruh osob se zvláštním vztahem k obchodníkovi s cennými papíry, na které se vztahují pravidla pro uzavírání obchodů, jeví se jako nejvhodnější uložit obchodníkovi s cennými papíry povinnost vést jejich evidenci.

## **K § 11 až 14**

*CELEX: 32004L0039 (18/1,2)*

*32006L0073 (21, 22, 23 a 25)*

*[K § 12f písm. a) a § 12 písm. b) zákona]*

Ve vnitřním předpise upravujícím zásady řízení střetu zájmů obchodník s cennými papíry identifikuje okolnosti, které jsou, nebo by mohly být, příčinou vzniku relevantního střetu zájmů při poskytování určité investiční služby a stanoví postupy, které uplatní pro účely řízení takového střetu zájmů.

K řešení střetu zájmů mezi obchodníkem s cennými papíry a jeho zákazníky nebo mezi jeho zákazníky navzájem byl směrnicí MiFID a v návaznosti na to také v prováděcí směrnici

zvolen přístup, který spočívá v tom, že ke střetům zájmů v rámci poskytování investičních služeb obchodníkem s cennými papíry i přes všechna opatření zavedená k zamezení jejich vzniku dochází. Vzhledem k tomu, že střetům zájmů nelze nikdy zcela zamezit, je z hlediska ochrany investora účelnější zaměřit se na jejich řízení.

Obchodník s cennými papíry je povinen podniknout přiměřené kroky k zajištění toho, že v důsledku střetů zájmů nebude docházet k poškozování zájmů zákazníků. Za tímto účelem tak musí obchodník s cennými papíry identifikovat okolnosti, které vedou nebo mohou vést ke střetu zájmů, jenž by mohl nepříznivě ovlivnit zájmy zákazníka, a tento střet zájmů účinně řídit pomocí zavedených postupů.

Při poskytování doplňkové investiční služby poskytování analýz investičních příležitostí se rozšiřuje okruh potenciálních střetů zájmů, a je tedy potřebné klást dodatečné požadavky na jejich řízení.

## **K § 15**

*CELEX: 32006L0073 (26)*  
*[K § 15 odst. 5 zákona]*

Pobídky představují specifický druh střetu zájmů. Právní úprava v zákoně obsahuje v § 15 odst. 1 obecnou povinnost obchodníka s cennými papíry jednat kvalifikovaně, čestně a spravedlivě a v nejlepším zájmu zákazníků. Tato povinnost je dále specifikována v § 15 odst. 3 zákona, ve kterém je stanoven zákaz pobídek. Obchodníkovi s cennými papíry je zakázáno, aby při poskytování investičních služeb přijal, nabídl nebo poskytl poplatek, odměnu nebo nepeněžitou výhodu, která může vést k porušení povinnosti jednat kvalifikovaně, čestně a spravedlivě a v nejlepším zájmu zákazníků.

Stejně jako u ostatních pravidel pro zjišťování a řízení střetů zájmů je základním účelem právní úpravy pobídek ochrana investorů. Jelikož však ne všechny pobídky mohou ovlivňovat nezávislost poskytování služeb obchodníkem s cennými papíry a vést k jednání, které by nebylo možné posoudit jako jednání kvalifikované, čestné a spravedlivé a v nejlepším zájmu zákazníků, jsou v souladu se zmocněním v § 15 odst. 5 zákona stanoveny ve vyhláše podmínky, za kterých jsou určité pobídky přípustné.

V souladu s prováděcí směrnicí uvádí ustanovení taxativní výčet podmínek, které musí být splněny, aby obchodník nebo investiční zprostředkovatel mohl přijmout nebo poskytnout pobídku podle ustanovení § 15 zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

## **K § 16**

*CELEX: 32004L0039 (13/5,6)*  
*32006L0073 (5/2 a 51/2)*  
*[K § 12f písm. a), § 12b odst. 2 písm. a) a § 17 odst. 4 zákona]*

Čl. 13 odst. 5 pododstavec 2 směrnice MiFID stanoví, že obchodník s cennými papíry musí mít účinná kontrolní a ochranná opatření pro systémy zpracování informací. Podle čl. 13 odst. 6 této směrnice obchodník s cennými papíry zajistí, aby o službách a transakcích byly vedeny záznamy. Podle čl. 5 odst. 2 prováděcí směrnice obchodník s cennými papíry zřídí, zavede a udržuje takové systémy a postupy, které jsou přiměřené pro zajištění bezpečnosti,

celistvosti a důvěrnosti informací při zohlednění charakteru dotyčných informací. Článek 51 prováděcí směrnice stanoví pravidla uchovávání záznamů.

Ustanovení § 12b odst. 2 písm. a) zákona stanoví, že pravidla vnitřní kontroly, která jsou součástí řídicího a kontrolního systému obchodníka s cennými papíry zahrnují také kontrolní a bezpečnostní opatření pro zpracování a evidenci informací při zohlednění jejich charakteru. Ustanovení § 17 zákona stanoví některá pravidla jejich uchovávání (zejm. archivační lhůty). § 17 odst. 4 zákona umožňuje stanovit vyhláškou delší dobu uchovávání určitých záznamů. Toto zmocnění se nevyužívá.

Vzhledem k tomu, že podle České národní banky kontrolní a bezpečnostní opatření pro zpracování a evidenci informací představují zásadní pravidla ve vztahu k ochraně investorů (bod 7 preambule prováděcí směrnice), upravuje tuto oblast obecně vyhláškou č. 123/2007 Sb. a specifika v této vyhlášce. S odkazem na mimořádnost okolností a v mezích obvyklého standardu při poskytování investičních služeb v rámci EU transponuje požadavky směrnice MiFID a prováděcí směrnice s využitím jejich konkretizace.

Podrobnější pravidla směřují ke stanovení jasných pravidel získávání a uchovávání informací včetně záznamů o komunikaci, a to zejména s ohledem na využívání komunikačních zařízení, jejichž specifická povaha vyžaduje stanovení zvláštních pravidel.

## **K § 17**

*CELEX: 32006L0073 ( 27/3 až 7 a 30/3)*

*[K § 15a odst. 3 zákona]*

Vymezuje v souladu s prováděcí směrnicí požadavky na obsah některých informací, které obchodník s cennými papíry podává neprofesionálnímu zákazníkovi v případech srovnávání služeb, investičních nástrojů nebo poskytovatelů investičních služeb, nebo informací o výkonnosti investičního nástroje, finančního indexu nebo investiční služby v minulosti, o simulaci minulého výkonu, případně budoucí výkonnosti a zdanění.

## **K § 18**

*CELEX: 32006L0073 (28/1,2)*

*[K § 15d odst. 4 zákona]*

Obchodník s cennými papíry a investiční zprostředkovatel je povinen v rámci obecných informací poskytnout zákazníkovi informaci o zařazení zákazníka do některé z kategorií a poučit jej o důsledcích, které z toho plynou. Podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu se zákazník stává profesionálním zákazníkem z hlediska jeho postavení jako osoby uvedené v § 2a zákona o podnikání na kapitálovém trhu nebo podle § 2b zákona se s ním jako s profesionálním zákazníkem na základě jeho žádosti nakládá. Zákon kromě kategorie profesionálních a neprofesionálních zákazníků definuje pojem způsobilá protistrana, přičemž platí, že kategorie jsou prostupné. Zákazník musí být rovněž poučen o možnosti požádat o změnu zařazení, která vyplývá z § 2a odst. 3, § 2b odst. 4 a 2d odst. 2 a 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

## **K § 19**

*CELEX: 32006L0073 (27/8, 31/1,2,4,5 a 32/6)*

*[K § 15d odst. 4 zákona]*

V souladu s prováděcí směrnicí je stanoven základní okruh informací týkajících se investičních nástrojů, investičních služeb a rizik s nimi spojených, které je obchodník s cennými papíry nebo investiční zprostředkovatel povinen poskytnout každému zákazníkovi bez ohledu na kategorii, a dále minimální požadavek na rozsah informace. V souladu s prováděcí směrnicí se zavádí lhůta pro poskytnutí informace. Tato lhůta je uvedena v samostatné hlavě, která upravuje souhrnně lhůty pro poskytování informací zákazníkům.

## **K § 20**

*CELEX: 32006L0073 (30/1, 32, 33 a 46/2)*

*[K § 15d odst. 4 zákona]*

Odstavec 1 stanoví v souladu s prováděcí směrnicí obsah obecného okruhu informací sdělovaných neprofesionálnímu zákazníkovi. Jedná se o základní informace, které umožňují komunikaci zákazníka s obchodníkem s cennými papíry nebo s investičním zprostředkovatelem.

Údaje o osobě jsou vymezeny v § 2 odst. 1 písm. j) zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Kontaktními údaji jsou zejména doručovací adresa, telefonní a faxová čísla, případně adresa elektronické pošty, které závisí na zvoleném způsobu komunikace se zákazníkem. Způsob komunikace volí obchodník s cennými papíry v závislosti na povaze investiční služby a provozních podmínkách. Zákazník musí být informován, zda komunikace bude probíhat v písemné formě, elektronicky, prostřednictvím telefonu či faxu apod.

Informace o způsobu komunikace mezi obchodníkem s cennými papíry a zákazníkem by měla obsahovat i způsob zadávání pokynů, pokud k nim má docházet, a alespoň povinné minimální náležitosti pokynů, kterými jsou

1. identifikační údaje investičního nástroje,
2. množství a
3. směr obchodu (nákup nebo prodej).

Informace o vydaném povolení obsahuje zejména informaci o názvu a sídle orgánu, který vydal povolení k poskytování investičních služeb, a o skutečnosti, že je obchodník s cennými papíry držitelem povolení k poskytované investiční službě. Obdobně se ustanovení použije pro informace poskytované zákazníkovi investičním zprostředkovatelem o registraci.

Obchodník s cennými papíry nebo investiční zprostředkovatel informuje zákazníka také o skutečnosti, že jedná prostřednictvím vázaného zástupce, pokud tato skutečnost přichází v úvahu. Pokud má obchodník vázané zástupce v zahraničí, sdělí i stát, ve kterém působí. Z povahy věci plyne, že investiční zprostředkovatel jako neharmonizovaná oblast vázané zástupce v zahraničí mít nebude a tyto informace proto nepřicházejí v úvahu. Není nutné, aby obchodník s cennými papíry informoval o všech vázaných zástupcích, se kterými udržuje smluvní vztah. Informace se týkají toliko vázaných zástupců, kteří s konkrétním zákazníkem jednají nebo mohou jednat v rámci poskytování investiční služby.

Informací o poskytovaných službách nelze rozumět pouhé zaslání komerčních sdělení, ale zákonem a vyhláškou stanovené údaje. Zákazník musí být informován nejenom o skutečnostech předpokládaných právní úpravou, ale podle povahy investiční služby rovněž o termínech, kdy mu budou informace zaslány.

Informace o pravidlech o střetu zájmů lze zákazníkovi podávat v obecné rovině či souhrnně, neboť mohou být podrobná a není účelné zatěžovat zákazníka ani obchodníka s cennými papíry či investičního zprostředkovatele výměnou informací, které nevyužijí. Je však třeba seznámit zákazníka se skutečností, že taková pravidla existují a k čemu se vztahují. Na požádání pak musí obchodník s cennými papíry či investiční zprostředkovatel seznámit zákazníky s úplným zněním pravidel nebo s podrobnostmi v rozsahu žádosti.

Smyslem ustanovení v odstavci 2 je zajistit, aby zákazník měl přehled o konstrukci celkových nákladů spojených s poskytnutou investiční službou. Jedná se nejenom o přímé náklady, ale i o další okolnosti, které náklady mohou, někdy i výrazně, ovlivnit. Takovými okolnostmi mohou být nejenom kurzové výkyvy, ale i potenciální budoucí závazky nebo náklady spojené s platbou.

Odstavec 3 upravuje obsah informací, které se týkají pouze obchodníků s cennými papíry jako osob oprávněných přijímat prostředky zákazníků. K pojmu majetek zákazníka viz § 2 odst. 1 písm. h) zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Jedná se o informace, které je obchodník s cennými papíry povinen poskytnout v případě, že to vyplývá z povahy věci. Údaji o opatřeních na ochranu zákaznického majetku jsou obecné základní údaje o opatřeních týkajících se identifikace majetku, uložení a použití investičních nástrojů a peněžních prostředků. Obchodník s cennými papíry též sdělí informace o systémech pro odškodnění zákazníků, které přicházejí v úvahu v případě investičních nástrojů a systémech pojištění vkladů pro peněžní prostředky vedené na účtech v souladu se zákonem.

V případě některých investičních služeb svěřuje obchodník majetek zákazníka třetím osobám aniž by byl zákazník jako vlastník identifikovatelný. O právních důsledcích takové situace musí obchodník zákazníka informovat.

Některé jurisdikce připouštějí vedení prostředků zákazníků na sběrných účtech. Z tohoto způsobu vedení účtu však zpravidla vyplývá pro zákazníky riziko, že jeho majetek bude použit k uspokojení pohledávek, které nevznikly v přímé souvislosti s jeho obchody. V takovém případě musí být zákazník seznámen se všemi riziky, která z toho plynou. Výrazným upozorněním se rozumí, že zákazník o této skutečnosti musí být prokazatelně a nepřehlédnutelně informován.

Podle odstavce 4 musí být zákazník obchodníkem informován rovněž o pravidlech provádění pokynů. V souladu s § 151 zákona je obchodník s cennými papíry povinen provádět pokyny zákazníka za nejlepších podmínek, přičemž kromě povahy zákazníka, povahy jeho pokynu, povahy a vlastností investičního nástroje a povahy převodních míst musí zohlednit v § 151 odst. 1 zákona uvedené faktory. Zákazníka je třeba informovat o důležitosti, kterou obchodník těmto faktorům přiznává, jakož i o převodních místech, která využívá. Jelikož výslovný pokyn zákazníka může být v rozporu s pravidly provádění pokynů za nejlepších podmínek, je třeba na tuto skutečnost zákazníka výrazně upozornit.

## **K § 21**

*CELEX: 32006L0073 (40/4,5)*

*[K § 15q odst. 2 zákona]*

Odstavec 1 přebírá beze změny prováděcí směrnici v části týkající se obsahu informace neprofesionálního zákazníka o provedeném pokynu. Pokyn může provést pouze obchodník s cennými papíry, povinnost se proto neváže k investičnímu zprostředkovateli, který pokyny pouze předává a o provedení pokynu zákazníka informuje osoba, která jej k provedení obdržela.

Některé položky je třeba pojímat jako doplňkové. Například charakter pokynu podle písmena i) je třeba uvést pouze v případě, že nejde o nákup nebo prodej podle písmena h). Stejně tomu bude u identifikačního údaje místa provedení pokynu podle písmena f), pokud obchodník internalizuje pokyn a uvede údaj podle písmena o). Identifikační údaje místa provedení pokynu jsou například údaje o burze, mnohostranném obchodním systému apod. Identifikační údaje investičního nástroje jsou vymezeny v § 3 písm. a) vyhlášky. Celková protihodnota je součinem množství a jednotkové ceny.

V písm. b) se uvádí, že confirmace obchodu má mimo jiné obsahovat identifikaci zákazníka. Záměrně zde byl zvolen pojem odlišný od pojmů „údaj o fyzické osobě“ definovaný § 2 zákona, kde se uvádí, že údajem o fyzické osobě je mimo jiné rodné číslo. Rodné číslo zákazníka v tomto případě nemusí být nahrazeno např. adresou trvalého bydliště a datem narození, jak se to zpravidla doporučuje v jiných případech. Účelu confirmace nejlépe poslouží identifikace zákazníka číslem z vnitřní evidence obchodníka s cennými papíry, které umožňuje kromě osoby zákazníka identifikovat i konkrétní podúčet zákazníka. To je účelné zejména proto, že někteří zákazníci mají u obchodníka s cennými papíry vedeno více podúčtů.

Standardizované kódy uvedené v odstavci 3 usnadňují automatizované zpracování dat a pořizování výpisů, nesmějí však být na újmu srozumitelnosti informace pro zákazníka. Zákazník proto musí být informován o významu kódů tak, aby smyslu informace porozuměl.

## **K § 22**

*CELEX: 32006L0073(43/1,2)*

*[K § 15r odst. 3 zákona]*

Stanoví podrobnější požadavky na obsah informací o stavu majetku zákazníka. Povinnost označit peněžní prostředky spočívá v povinnosti sdělit zákazníkovi takové údaje, aby zákazník mohl jednoznačně určit, o jaké prostředky se jedná. Půjde tedy zejména o údaje o účtu, na kterém jsou vedeny, název měny apod. S majetkem zákazníka je oprávněn nakládat pouze obchodník s cennými papíry. Z povahy věci plyne, že povinnost informovat zákazníka je neprenositelná na investičního zprostředkovatele.

## **K § 23**

*CELEX: 32006L0073 (41)*

*[K § 15r odst. 3 zákona]*

Doplňuje v souladu s prováděcí směrnicí zvláštní požadavky na obsah informací

pro neprofesionálního zákazníka o stavu majetku v rámci investiční služby obhospodařování portfolia. Obchodník s cennými papíry se může dohodnout se zákazníkem na informování po každém provedeném pokynu, v takovém případě zákazníka informuje v souladu s § 21 vyhlášky.

## **K § 24 až 26**

*CELEX: 32006L0073(29/1 až 3,5, 40/1 až 3, 41/3,4, 42 a 43/1)  
[K § 15d odst. 4, § 15q odst. 2 a § 15r odst. 3 zákona]*

Lhůty pro poskytování informací zákazníkům byly z důvodu přehlednosti pro dotčené subjekty oproti dosavadní úpravě přesunuty do jedné hlavy vyhlášky a zařazeny podle jejich obsahu na lhůty pro informace o investičních službách a nástrojích a o pokynech a stavu majetku.

Ustanovení § 24 odst. 1 stanoví lhůtu pro poskytnutí některých obecných informací profesionálním zákazníkům. Odstavce 2 až 4 transponují prováděcí směrnici v oblasti lhůt pro poskytování informací neprofesionálním zákazníkům. Základním pravidlem podle odstavce 2 a 3 je povinnost obchodníka s cennými papíry poskytnout zákazníkovi informace uvedené v těchto ustanoveních v dostatečném předstihu před poskytnutím investiční služby, resp. před uzavřením smlouvy, kterou je zákazník vázán. Neurčitý právní pojem „v dostatečném předstihu“ je vykládán tak, že musí jít o takový časový úsek, který by měl být delší než řádově jen několik hodin, aby si zákazník mohl poskytnuté nebo zaslané informace dostatečně a v klidu před učiněním svého obchodního rozhodnutí prostudovat. Odstavec 4 upravuje výjimky z tohoto obecného pravidla. Pokud tedy nastane skutečnost uvedená v odst. 4 písm. a) nebo b), není obchodník s cennými papíry povinen poskytnout zákazníkovi informace podle odstavců 2 a 3 před poskytnutím investiční služby, resp. před uzavřením smlouvy, ale musí tyto informace poskytnout okamžitě po zahájení poskytování investiční služby, resp. po uzavření smlouvy.

Ustanovení § 25 odst. 1 až 3 uvádí požadavky na termíny a způsob informování o vyřízení pokynu pro všechny zákazníky. Obchodník s cennými papíry informuje nejenom o pokynech, které byly provedeny, ale i o pokynech, které nebylo možné uspokojit. Povinnost informovat zákazníka není přenositelná na investičního zprostředkovatele, který není oprávněn poskytovat službu provádění pokynů.

Obchodník s cennými papíry informuje zákazníka na jeho žádost o stavu provádění pokynů, které byly zadané, avšak nebyly doposud vyřízené. Ustanovení přebírá požadavky prováděcí směrnice, včetně úpravy informování týkající se cenných papírů vydávaných k hypotéčním úvěrům. Nejde o hypotéční zástavní listy ve smyslu tuzemské právní úpravy, vyhláška reaguje na požadavek směrnice, který se vztahuje k instrumentům používaným v zahraničí. Lhůty pro informování zákazníků na žádost nejsou v prováděcí směrnici stanoveny explicitně, z povahy věci však vyplývá, že pro dosažení účelu právní úpravy musí být lhůta stanovena s ohledem na potřebu rychlého informování zákazníka.

Ustanovení § 25 odst. 4 a 5 upravuje speciální lhůty pro informace o pokynech a stavu majetku pro neprofesionální zákazníky.

V § 25 odst. 6 je v souladu s požadavky prováděcí směrnice stanovena četnost informování zákazníka o stavu majetku. Vyhláška stanoví minimální frekvenci posílání informací,

obchodník s cennými papíry se může se zákazníkem dohodnout na častějším zasílání výpisů.

Ustanovení § 26 upravuje zvláštní lhůty pro informace o nakládání s majetkem neprofesionálního zákazníka při obhospodařování jeho majetku.

## **K § 27**

*CELEX: 32006L0073 (35/3,4 a 37/1)*  
*[K § 15h odst. 4 a § 15i odst. 5 zákona]*

Uvádí výčet informací, které je obchodník s cennými papíry povinen získat před poskytnutím investiční služby od (potenciálního) zákazníka. Výčet informací vyhláška přebírá bez podstatných změn z prováděcí směrnice. Informace obchodník s cennými papíry nebo investiční zprostředkovatel vyžaduje s ohledem na povahu a rozsah poskytované investiční služby. Není ponecháno na volné úvaze poskytovatele investičních služeb, které informace bude vyžadovat. Poskytovatel investiční služby musí být schopen na základě získaných informací vyhodnotit, zda je investiční služba pro zákazníka vhodná.

První odstavec se vztahuje k informacím, které je obchodník s cennými papíry nebo investiční zprostředkovatel povinen vyžadovat u všech poskytovaných investičních služeb, druhý a třetí odstavec se váže k investiční službě obhospodařování majetku zákazníka, která přichází v úvahu v případě obchodníka s cennými papíry, a dále k investiční službě investičního poradenství, kterou mimo obchodníka s cennými papíry poskytuje též investiční zprostředkovatel.

## **K § 28 až 30**

*CELEX: 32004L0039 (21/3)*  
*32006L0073 (44/3 a 45/5,6)*  
*[K § 15l odst. 6 zákona]*

Zákazník musí být před provedením pokynu seznámen s pravidly pro provedení pokynů. Provést pokyn může obchodník s cennými papíry pouze v případě, že zákazník s pravidly souhlasí. Pokud obchodník zamýšlí provést pokyn mimo regulovaný trh nebo mnohostranný obchodní systém, musí si opatřit výslovný souhlas zákazníka (souhlas může být dán formou obecné dohody nebo pro jednotlivé transakce). Souhlas není modifikací pokynu, obchodník musí i v takovém případě sledovat požadavek uspokojení zákazníka za nejlepších podmínek. Výslovný souhlas zákazníka musí být vyjádřený řádným zaznamenáním souhlasu (např. podpisem, kliknutím na webové stránce, ústně do telefonu nebo při osobním jednání) naproti tomu souhlas, který nemusí být výslovný, může být vyjádřen zákazníkem mlčky, konkludentně (např. podáním pokynu poté, co byl obeznámen s pravidly obchodníka pro provádění pokynů). (blíže viz The Committee of European Securities Regulators: Best Execution under MiFID. Questions & Answers. May 2007, s. 11-12)

Obchodník je povinen zavést vnitřní pravidla pro provádění pokynů za nejlepších podmínek pro zákazníky, pravidelně sledovat jejich účinnost a přezkoumávat je. Ustanovení § 29 v souladu s prováděcí směrnicí stanoví minimální požadavky na obsah pravidel, sledování jejich účinnosti a přezkum zahrnující odstranění vad při zjištění nedostatků.

V souladu s § 15l zákona je obchodník s cennými papíry povinen provádět pokyny zákazníka

za nejlepších podmínek, přičemž kromě povahy zákazníka, povahy jeho pokynu, povahy a vlastností investičního nástroje a povahy převodních míst musí zohlednit v § 151 odst. 1 zákona uvedené faktory. Ustanovení § 30 obsahuje způsob určení relativní důležitosti faktorů uvedených v § 151 odst. 1 písm. a) a b) zákona (cena, kterou lze dosáhnout na převodním místě, a celkový objem poplatků účtovaný zákazníkovi).

## **K § 31**

*CELEX: 32006L0073 (47 až 49)  
32004L0039 (22/2)*

*[K § 12f písm. a), § 12b odst. 1 písm. b) a § 15o odst. 2 zákona]*

V souladu s článkem 48 prováděcí směrnice musí obchodník s cennými papíry vypracovat pravidla sdružování pokynů zákazníků, která jsou podle § 12b odst. 1 písm. b) zákona součástí organizačních předpokladů.

S ohledem na pravidlo maximální transpozice (bod 7 preambule prováděcí směrnice) se pravidlo informování v odstavci 2 omezuje na požadavek stanovený prováděcí směrnicí. Směrnice výslovně vyžaduje, aby se informace vztahovala ke konkrétnímu sdružení pokynů, proto není dostatečný předchozí generelní souhlas, i když z povahy tohoto požadavku je třeba, aby zákazník měl možnost takový postup odmítnout (tj. zejm. ve smlouvě).

Ustanovení odstavce 3 upravuje situaci, kdy je sdružený pokyn zákazníka a obchod na vlastní účet proveden pouze částečně. Pokud obchodník s cennými papíry není v souladu s odst. 4 tohoto ustanovení schopen doložit, že sdružený pokyn se uskutečnil za výhodnějších podmínek, než jakých by pravděpodobně dosáhl u jednotlivých pokynů, nebo by se neuskutečnil vůbec, je povinen přiznat plnění a odpovídající závazky ze sdruženého pokynu přednostně zákazníkovi.

Stanovená výjimka v odstavci 4 vyžaduje, aby splnění podmínek obchodník s cennými papíry přesvědčivě doložil. Obvykle půjde o písemnou a odůvodněnou analýzu výhodnosti takového postupu.

Ustanovení odstavce 5 představuje transpozici článku 22 odst. 2 prováděcí směrnice. Velký rozsah limitního pokynu podle písmene b) je stanoven v článku 20 nařízení Komise (ES) č. 1287/2006 ze dne 10. srpna 2006, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o evidenční povinnosti investičních podniků, hlášení obchodů, transparentnost trhu, přijímání finančních nástrojů k obchodování a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice.

## **K § 32**

*[K § 32 odst. 8 písm. a) a c) zákona]*

S ohledem na zmocnění obsažené v § 32 odst. 8 písm. a) a c) zákona, podle kterého prováděcí právní předpis stanoví způsob plnění povinností podle odstavců 3, 4 a 6, lze stanovit okruh pravidel, která se podle této vyhlášky týkají investičního zprostředkovatele.

Podle § 32 odst. 3 zákona se na investičního zprostředkovatele při činnostech uvedených v § 29 odst. 1 zákona použijí pravidla jednání se zákazníky, a to a) § 15a až 15r zákona

přiměřeně a b) § 15 odst. 3 a 4 zákona obdobně.

Investiční zprostředkovatel nemusí předávat pokyny pouze obchodníkovi s cennými papíry, ale i dalším osobám uvedeným v § 29 odst. 1 písm. b) zákona o podnikání na kapitálovém trhu, údaje o těchto osobách pak musí sdělit zákazníkovi. K pojmu údaje o osobách srov. § 2 odst. 1 písm. j) zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Podle § 32 odst. 4 písm. c) zákona se na investičního zprostředkovatele při zabezpečení dodržování pravidel činnosti při poskytování investičních služeb použijí pravidla pro obchodníka s cennými papíry ohledně postupů pro zjišťování a řízení střetu zájmů obdobně.

Podle § 32 odst. 6 zákona se na investičního zprostředkovatele při zabezpečení dodržování pravidel činnosti při poskytování investičních služeb použijí pravidla pro obchodníka s cennými papíry ohledně pořizování a uchovávání záznamů přiměřeně.

### **K § 33**

Touto vyhláškou se zrušuje vyhláška č. 237/2008 Sb., o podrobnostech některých pravidel při poskytování investičních služeb, ze které vychází tato vyhláška a novela vyhlášky č. 123/2007 Sb.

### **K § 34**

Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2011.

